

Veesenmayer első magyarországi küldetése

Veesenmayer 1943. április végén készítette el jelentését, s bár Ribbentrop megbízatásából látogatott el Magyarországra, úti beszámolóját először mégsem neki, hanem Heinrich Himmlernek küldte meg, ami azt mutatja, hogy SS-Brigadeführerként elsősorban az SS iránt érzett hűséget, s csak utána tekintette magát a külügyminisztérium tisztviselőjének. A jelentést csak akkor továbbították, amikor Himmler már megismerkedett a benne foglaltakkal. Az április 30-i keltezésű összefoglaló „pökhendi nemzetnek” minősítette Magyarországot, és hozzátette, hogy alig lelni benne „nemzeti tartást”, és ugyanakkor mint szövetséges nem sokat ér. Hibáztatta Veesenmayer a magyar politika irányítóit, a hivatalban lévöket és a színpalak mögött tevékenykedöket egyaránt. Kállayról, Bethlenről, Ulllein-Reviczkyról, Chorinról és Goldberger Leórol volt szó, ez utóbbi – szerinte – a kormányzó rossz szelleme. Kirohanást intéz jelentésében a zsidók ellen, rájuk hárítja a felelösséget az országban tapasztalható defetista hangulatért és azért, hogy „széles körben szabotálják a közös háborús célokat”. Nézete szerint a magyarok azért nyújtanak menedéket a zsidóknak, mert meggyöződésük, hogy ily módon mentesülnek a súlyos légitámadások alól, és a háború utáni időkre gondolva ekként vélik leginkább szolgálhatni a magyar érdekeket. „A zsidók fogják majd annak idején bizonyítani, hogy Magyarország csupán kényszerűségből vett részt a háborúban a tengely oldalán.” Magyarországon Németországnak két fő ellenséggel kell számolnia: a zsidókkal és a velük rokoni kapcsolatban lévő arisztokratákkal.

Veesenmayer megállapította, hogy Horthynak nagy a tekintélye, majd hozzátette, hogy bár „rossz befolyások” alatt áll, mégsem kell őt támadni, sőt a tervbe vett változásokat is vele együtt, nem pedig az ő ellenében vagy nélküle kell véghezvinni. Jellemzi a jelentés mindazokat a politikusokat és katonai személyiségeket, akik Kállay utódaként számításba jöhetnek, elmondja róluk, mit tudnak és mit érnek, és azt a végkövetkeztetést vonja le, hogy a választékból a legjobb Imrédy és Bárdossy, kettőjük közül az egyik lenne a legjobb miniszterelnöknek. A kívánatos változásokra csak úgy kerülhet sor, ha a Harmadik Birodalom kikényszeríti azokat, s a Kállay-rendszer végének a kezdetét az jelentené, ha „egy német SS-hadosztály lenne a helyszínen... és hathatós intézkedésekkel lép-nének föl a zsidók ellen”⁶⁵.

A jelentésnek a zsidókérdést taglaló része nyilvánvalóan nagy hatást tett Horst Wagnerra, aki Luther helyére került mint az *Inland II.* osztály vezetője. Wagner úgy találta, hogy a beszámoló tökéletesen összhangban van a zsidókérdés magyarországi állásáról kialakított saját felfogásával, s